TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20959
Tarih : 2 .11.2026

52395

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Ömer Bolat** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Ticaret Bakanlığının 2027 yılı bütçe teklifinde toplam 104,29 milyar TL ödenek öngörülmektedir. Bu tutarın 65,62 milyar TL'sini oluşturan cari transferler, Bakanlık bütçesinin yaklaşık yüzde 62,9'una karşılık gelmektedir. Sayıştay'ın 2025 yılı denetim raporunda yer alan verilere göre ise Bakanlığın aynı yıl gerçekleştirdiği 33,54 milyar TL cari transfer harcamasının yaklaşık 33 milyar TL'si Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu kapsamında yapılan devlet yardımlarından oluşmaktadır.

İhracatın desteklenmesi üretim kapasitesinin geliştirilmesi, yeni pazarlara erişim ve ekonomik faaliyetlerin sürdürülmesi açısından önem taşımaktadır. Bununla birlikte kamu kaynaklarıyla sağlanan desteklerin hangi işletmelere, hangi ölçütlerle dağıtıldığı ve bu desteklerin istihdam, ücretler, üretim kapasitesi ve bölgesel kalkınma üzerindeki etkileri açıklığa kavuşturulmalıdır.

Özellikle büyük ölçekli şirketlerle küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklerden yararlanma düzeyleri, ihracat desteklerinin illere göre dağılımı ve destek alan işletmelerde çalışanların ekonomik ve sosyal koşullarındaki değişimlerin izlenmesi önem taşımaktadır. Kamu kaynaklarının kullanımında şeffaflığın sağlanması, desteklerin belirli şirketlerde yoğunlaşmasının önlenmesi ve bölgesel ekonomik eşitsizliklerin azaltılması kamusal sorumluluğun gereğidir.

Bu kapsamda:

1. Bakanlığınızın 2027 yılı bütçe teklifinde yer alan 65,62 milyar TL tutarındaki cari transfer ödeneğinin destek programları ve harcama kalemlerine göre dağılımı nedir? Bu tutarın ne kadarı doğrudan ihracat desteklerine ayrılmıştır?
2. 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu kapsamında kaç işletmeye, toplam ne kadar destek sağlanmıştır? Desteklerin yıllara ve destek programlarına göre dağılımı nedir?
3. Söz konusu yıllarda ihracat desteklerinden yararlanan işletmelerin mikro, küçük, orta ve büyük ölçekli işletme olarak dağılımı nedir? Toplam destek tutarının yüzde kaçı büyük ölçekli işletmelere aktarılmıştır?
4. İhracat desteklerinden yararlanan işletmelerin illere ve sektörlere göre dağılımı nedir? Diyarbakır, Batman, Mardin, Şırnak, Van ve Hakkâri'de faaliyet gösteren işletmelere son dört yılda ne kadar destek sağlanmıştır?

5. İhracat desteklerinden yararlanan işletmelerde destek öncesi ve sonrasında istihdam edilen çalışan sayısı, ortalama ücret düzeyi ve kayıtlı istihdam oranındaki değişimler izlenmekte midir? Bu konuda yapılmış etki analizlerinin sonuçları nelerdir?
6. Kamu kaynaklarından ihracat desteği alan işletmelere istihdamın korunması, ücretlerin iyileştirilmesi, sendikal haklara saygı gösterilmesi ve iş sağlığı ve güvenliği yükümlülüklerinin yerine getirilmesi bakımından herhangi bir koşul getirilmekte midir? Bu koşullara aykırılık nedeniyle son dört yılda kaç işletmenin desteği durdurulmuş veya geri alınmıştır?
7. İhracat desteklerinin yurt içinde oluşturulan katma değer, yerli ara malı kullanımı ve üretim kapasitesi üzerindeki etkileri ölçülmekte midir? Destek alan işletmelerin ihracat gelirlerindeki artış ile kamu tarafından sağlanan destek tutarları arasında nasıl bir ilişki tespit edilmiştir?
8. İhracat desteklerinin belirli şirketlerde yoğunlaşmasını önlemek amacıyla herhangi bir üst sınır veya dağıtım ölçütü uygulanmakta mıdır? Son dört yılda en yüksek tutarda destek alan ilk 10 işletmeye aktarılan toplam kaynak, yıllık destek tutarının yüzde kaçını oluşturmaktadır?
9. İhracat desteklerinden yararlanmak isteyen ancak başvuruları reddedilen işletmelerin yıllara, illere ve işletme büyüklüklerine göre dağılımı nedir? Küçük işletmelerin desteklere erişiminde karşılaştıkları finansman, teminat ve başvuru koşullarına ilişkin sorunların giderilmesi amacıyla hangi çalışmalar yürütülmektedir?
10. İhracat desteklerinin istihdam, ücretler, bölgesel eşitsizlikler ve yurt içi katma değer üzerindeki sonuçlarının düzenli olarak ölçülmesi ve kamuoyuyla paylaşılması amacıyla bir etki değerlendirme sistemi oluşturulması planlanmakta mıdır?